

Sygn. akt III RC 163/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2023 r.

Sąd Rejonowy w Pruszkowie III Wydział Rodzinny i Nieletnich

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Marta Węglewska

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2023 r. w Pruszkowie

na posiedzeniu niejawnym

w trybie art. 15zsz² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych

sprawy z powództwa Z. M.

przeciwko S. M.

o ustalenie, że obowiązek alimentacyjny wygasł ewentualnie o obniżenie alimentów

- 1. obniża z dniem 20 kwietnia 2022 roku alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 22 lipca 2015 roku w sprawie III RC 33/15 w jego pkt III od Z. M. na rzecz S. M. z kwoty 1000 (tysiąc) złotych miesięcznie do kwoty 800 (osiemset) złotych miesięcznie, płatne do 10 każdego miesiąca, z góry z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.**
- 2. w pozostałym zakresie powództwo oddala.**
- 3. zasądza od powoda Z. M. na rzecz pozwanej S. M. kwotę 2400 (dwa tysiące czterysta) złotych tytułem częściowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;**
- 4. kosztami sądowymi obciąża powoda Z. M..**

UZASADNIENIE

Do Sądu Rejonowego w Pruszkowie dnia 20 kwietnia 2022 r. wpłynął pozew Z. M. przeciwko S. M. o ustalenie, że jego obowiązek alimentacyjny wobec byłej żony wygasł z dniem 8 kwietnia 2022 r., alternatywnie o obniżenie alimentów do kwoty 100zł miesięcznie, zmieniając tym samym wyrok Sądu Rejonowego w Pruszkowie z dnia 22 lipca 2015 r. sygn. akt III RC 33/15 w punkcie III. W uzasadnieniu wskazane zostało, że sytuacja materialna Z. M. znacznie się pogorszyła, a jego była żona uzyskuje dochód w kwocie 4500zł jako (...). k.3-4

W odpowiedzi na pozew z dnia 19 lipca 2022 r. S. M. wniosła o oddalenie powództwa. Wskazała, iż Z. M. nie wykazał pogorszenia swojej sytuacji materialnej, a zatrudnienie w firmie ojca jest jedynie działaniem na rzecz postępowania, bowiem działalność K. M. jest tożsama z zawieszoną działalnością jego syna. k.35-37

W piśmie z dnia 30 sierpnia 2023 r. zawierającym ostateczne stanowisko w sprawie pełnomocnik S. M. wniósł o oddalenie powództwa. k.255

Pełnomocnik Z. M. w piśmie z dnia 4 września 2023 r. podtrzymał dotychczasowe stanowisko. k.256-257

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Sąd Okręgowy w Warszawie wyrokiem z dnia (...) r. w sprawie o sygn. akt IV C 352/11 rozwiązał związek małżeński Z. M. i S. M. przez rozwód – z winy męża. (...) oraz zasądził od Z. M. na rzecz S. M. tytułem alimentów kwotę 1500 zł miesięcznie. Orzeczenie uprawomocniło się dnia (...) r. Następnie wyrokiem z dnia 22 lipca 2015 r. Sąd Rejonowy w Pruszkowie obniżył alimenty na rzecz S. M. do kwoty 1000zł - sygn. akt III RC 33/15.

W dacie poprzedniego orzekania o wysokości obowiązku alimentacyjnego Z. M. miał (...)lat. Mieszkał z rodzicami w P.. Był zarejestrowany w urzędzie pracy jako osoba bezrobotna od (...). Spłacał kredyt. Posiadał dwa podnośniki i dwa wózki narzędziowe i samochód osobowy a.. Ojciec Z. K. M., który z zawodu nie był (...) i wcześniej pracował w (...), od (...)r. prowadził działalność gospodarczą o identycznym profilu, co zawieszona działalność syna i współpracował z firmami, z którymi współpracował Z. M.. Telefonem wskazywanym jako kontaktowy z (...), posługiwał się Z. M..

Z. M. prowadził (...) na nieruchomości (...) S. M. do (...)r. i uzyskiwał dochody były na poziomie 5000-6000zł miesięcznie. Wówczas został mu podniesiony czynsz z 200zł do 5000zł miesięcznie, co było podyktowane rozstaniem stron. Mimo tego, że przez lata Z. M. płacił symboliczny czynsz, zrezygnował z prowadzenia działalności. Przez 9 lat mimo wieloletniego doświadczenia w zawodzie oficjalnie nie otworzył (...)pod własnym nazwiskiem. Utrzymywał kontakty z synem, prowadzone było postępowanie egzekucyjne w związku z zaległościami alimentacyjnymi, cierpiał na (...) po wypadku.

Z. M. ma (...)lat. Mieszka u partnerki w P.. Zatrudniony jest w (...) M. Serwis (...) jako (...) r. i uzyskuje wynagrodzenie w kwocie 2370 zł.- 3010zł netto (wynagrodzenie minimalne). Jego zawód wyuczony to (...). Powołuje się na wypadek z przeszłości, w wyniku którego nie może wykonywać ciężkiej pracy. Podejmuje pracy dorywcze. W 2021 roku jego deklarowany dochód wyniósł 5100zł. Rozpoczęcie pracy u ojca zbiegło się w czasie z zawieszeniem działalności Z. M.. Przed zatrudnieniem oficjalnie u ojca miał podejmować inne prace bez umowy. Prowadzoną działalność gospodarczą pod firmą (...) dwukrotnie zawieszał.

Z. M. łoży na rzecz syna P. M. alimenty w kwocie 1250 zł. Realizuje kontakty z synem, zabiera go na wakacje i ferie. Kupuje markowe ubrania. Jest współwłaścicielem domu w P.. Posiada niespłacone pożyczki u kolegi i szwagra, które nie były zgłaszane do urzędu skarbowego, a także spłaca połowę raty kredytu hipotecznego.

Odczuwa (...) po wypadku(...) r.

S. M. w dacie poprzedniego orzekania miała (...)lat. Mieszkała z synem w domu wybudowanym w czasie małżeństwa w P.. Była zatrudniona w (...) na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony, na stanowisku (...) za wynagrodzeniem 3000,81zł brutto miesięcznie, - 2489,74zł netto. Otrzymała od matki samochód osobowy marki R., który był także przez jej matkę opłacany. S. M. korzystała z pomocy finansowej swojej matki. Jej usprawiedliwione koszty utrzymania i uzasadnione wydatki wynosiły co najmniej 2500zł miesięcznie. Poza synem nie miała innych osób na utrzymaniu. Jej dochody zwiększyły się co legło u podstaw obniżenia alimentów na jej rzecz.

Obecnie S. M. ma (...)lata. Mieszka z synem P. w P. w domku należącym do majątku wspólnego małżonków. Ponosi samodzielnie koszty jego naprawy (m.in. rynny, pieca). Zatrudniona jest w (...) na tym samym stanowisku od 2013r. i osiąga dochód netto w kwocie 5291 zł. w maju 2022r., 6200zł- obecnie, (z czego potrącana jest rata pożyczki 1693zł.) i dodatkowo nagrody uznaniowe i tzw. „trzynastka”. S. M. uzyskała 2020 r. dochód po odliczeniach w kwocie 122367,74zł, w 2021 r. – 75978,05zł, a w 2022 r. – 86576,62zł. S. M. ponosi miesięczne wydatki : prąd 260zł, gaz 600zł, kredyt mieszkaniowy 650zł (połowa raty), Internet 184zł, utrzymanie samochodu 100zł, kosmetyki i środki czystości 100zł, korepetycje dla syna 1000zł na matematykę, język polski 280zł, język angielski 400zł, basen 290zł. P. M. posiada (...) stwierdzającą (...).

S. M. jest współwłaścicielem wraz ze Z. M. domku w P.. Byli małżonkowie złożyli pozew o zamknięcie kredytu frankowe, który został już nadpłacony i planują sprzedaż domu. S. M. posiada 1/3 udziału w nieruchomości, który otrzymała jako darowiznę od babci. Użytkuje samochód rodziców.

S. M. cierpi ma (...). Nie wstąpiła w związek małżeński.

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny w oparciu o następujące dowody: zaświadczenie k.7, wyrok III RC 335/15 k.8-9, wyrok IV C 352/11 k.10-11, wydruk z (...) k.39-40, 176-177, 202-205, wydruk k.41-45, 163-164, zaświadczenie o zarobkach k.47, potwierdzenie przelewu k.48-54, 63-77, 122-142, 149, faktura k.55-59, 148, 178-180, 199, blankiet wpłaty k.60-62, dokumentacja medyczna k.78-86, zeznanie podatkowe k.113-121, 154-157, 171-175, fotografia k. 143-147, zaświadczenie z urzędu skarbowego k.152-153, przesłuchanie świadka J. M. k.166-167, nagranie k. 169, przesłuchanie świadka D. P. k.167-167v, nagranie k.169, przesłuchanie Z. M. k.167v-168, nagranie k.169, przesłuchanie S. M. k.168-168v, nagranie k.169, historia fakturowania k.216-216v, 222-254.

W zakresie stanu poprzedniego Sąd posiłkował się także ustaleniami Sądu Okręgowego w Warszawie dokonanymi w sprawie o rozwód sygn. akt IV C 352/11 oraz Sądu Rejonowego w Pruszkowie dokonanymi w sprawie sygn. akt III RC 33/15.

Ustalenia Sądu znajdują uzasadnienie w przeprowadzonych dowodach, które zostały powołane przy ustalaniu podstawy faktycznej w niniejszej sprawie. Należy także wskazać, iż niektóre z pism zostały złożone w kserokopiach, to jednak nic nie wskazuje na to, by ich treść nie odzwierciedlała wiernie treści dokumentów oryginalnych.

Złożone do sprawy paragony nie stanowiły istotnego dowodu w sprawie, nie zostały przez Sąd uwzględnione w ustalaniu stanu faktycznego, gdyż nie mają charakteru dokumentów imiennych i nie sposób ustalić kto dokonywał transakcji kupna, których dotyczyły.

Zeznania S. M. były w ocenie Sądu wiarygodne i korelujące z zebrany w sprawie pozostałym materiałem dowodowym. Opierając się na zasadach doświadczenia życiowego, wiedzy ogólnej i ustaleniach z poprzednich spraw z udziałem stron postępowania Sąd doszedł do przekonania, iż twierdzenia Z. M. w zakresie uzyskiwanych przez niego dochodów są niewiarygodne, a co za tym idzie Sąd ocenił krytycznie także zeznania świadków.

Sąd zważył, co następuje:

Stosownie do treści przepisu art. 60 § 1 kro małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia i który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego małżonka rozwiedzonego dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego zaś zgodnie z § 2 jeżeli jeden z małżonków został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia, a rozwód pociąga za sobą istotne pogorszenie sytuacji materialnej małżonka niewinnego, sąd na żądanie małżonka niewinnego może orzec, że małżonek wyłącznie winny obowiązany jest przyczyniać się w odpowiednim zakresie do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego, chociażby ten nie znajdował się w niedostatku. Ponadto obowiązek dostarczania środków utrzymania małżonkowi rozwiedzionemu wygasa w razie zawarcia przez tego małżonka nowego małżeństwa. Jednakże gdy zobowiązanym jest małżonek rozwiedziony, który nie został uznany za winnego rozkładu pożycia, obowiązek ten wygasa także z upływem pięciu lat od orzeczenia rozwodu, chyba że ze względu na wyjątkowe okoliczności sąd, na żądanie uprawnionego, przedłuży wymieniony termin pięcioletni (§ 3).

Zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa przy ustalaniu obowiązku z art. 60 § 1 i 2 kro należy przeprowadzić porównanie każdorazowej sytuacji materialnej małżonka niewinnego z tym położeniem, jakie istniałoby, gdyby rozwód nie został w ogóle orzeczony i gdyby małżonkowie kontynuowali zgodne pożycie.

Powód został uznany za wyłącznie winnego rozkładu pożycia. Czas trwania jego obowiązku alimentacyjnego wobec pozwanej nie jest zatem ograniczony żadnym terminem, a uchylenie tegoż obowiązku może nastąpić zgodnie

z ogólnymi regulami, które zostały określone w art. 138 kro. Zgodnie z tym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Zmiana stosunków może prowadzić do uchylenia obowiązku alimentacyjnego, przy czym w przypadku obowiązku alimentacyjnego byłych małżonków, gdzie zobowiązany do alimentacji został uznany wyłącznie winnym rozkładu pożycia, rozstrzygnięcie takie możliwe jest wyłącznie wówczas, gdy zobowiązany utraci całkowicie lub w bardzo istotnym stopniu możliwości zarobkowe, bądź uprawniony do alimentacji, na skutek zmiany okoliczności, nie jest już w sytuacji istotnie gorszej niż ta, w której znajdowałby się gdyby związek małżeński był kontynuowany.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż pozwana nie wstąpiła w nowy związek małżeński. Obowiązek alimentacyjny Z. M. może być zatem kontynuowany. Powód powoływał się na pogorszenie swojej sytuacji materialnej i zwiększeniem się dochodów byłej żony. Odnosząc się do sytuacji Z. M. należy pokreślić, że miał on i nadal ma możliwości prowadzenia działalności gospodarczej przynoszącej mu wysokie dochody bądź faktycznie ją prowadzi, ale działalność formalnie jest zarejestrowana na jego ojca. Powód posiada dwudziestoletnie doświadczenie w zawodzie (...). Z. M. zawiesił swoją działalność gospodarczą bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia u ojca za najniższe krajowe wynagrodzenie, co z kolei poprzedziło wniesienie niniejszego powództwa. Co istotne o wysokości alimentów nie decydują faktycznie osiągnięte, czy jak bywa to najczęściej, tylko deklarowane dochody, a możliwości zarobkowe i majątkowe oceniane w sposób hipotetyczny, a więc takie dochody, które osoba zobowiązana do alimentacji może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności i przestrzeganiu zasad prawidłowej gospodarki oraz stosownie do swoich sił umysłowych i fizycznych. Powód motywował swą decyzję o zakończeniu prowadzenia warsztatu podniesieniem czynszu przez babcię pozwanej w 2014 roku. Wątpliwe jest, by w ciągu niespełna dziesięciu lat powód nie znalazł miejsca, w którym prowadziłby własną działalność, w zamian za zatrudnienie u ojca za najniższe krajowe wynagrodzenie. Doświadczenie życiowe nakazuje przyjąć, iż podejmowane przez Z. M. są pozorne i prowadzą wyłącznie do ukrycia faktycznie uzyskiwanych dochodów. W zakresie stanu zdrowia powoda nie doszło do zmiany powodującej spadek jego możliwości zarobkowych, bowiem wypadek, na który się powoływał miał miejsce w (...), czyli w czasie trwania związku małżeńskiego.

Mając na względzie powyższe okoliczności Sąd uznał powództwo o ustalenie, że obowiązek alimentacyjny Z. M. na rzecz S. M. wygasł za bezzasadne.

Rozstrzygając o wysokości obowiązku alimentacyjnego ciężącego na powodzie, Sąd miał na względzie, iż zgodnie z treścią przepisu art. 60 § 2 kro małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia jest obowiązany przyczynić się do zaspokajania usprawiedliwionych potrzeb małżonka niewinnego „w odpowiednim zakresie”. Zakres ten należy oceniać stosownie do zasad słuszności, albowiem tylko zasady słuszności mogą w sposób prawidłowy wyważyć rozstrzygnięcie, jaki w konkretnej sprawie zakres przyczynienia się małżonka winnego może być uznany za „odpowiedni”. Zakres ten może zostać uznany za odpowiedni, gdy znajduje się pomiędzy granicą, poniżej której istnieje już niedostatek, a granicą, której przekroczenie byłoby zrównaniem stopy życiowej obojga małżonków. Takie stanowisko jest reprezentowane od dawna w orzecznictwie Sądu Najwyższego i podziela je także Sąd Rejonowy (por. wyrok SN z 28.10.1980 r. III CRN 222/80, opubl. OSNC 1981, Nr 5, poz. 90).

Sąd uwzględnił częściowo powództwo o obniżenie alimentów Z. M. na rzecz pozwanej z uwagi na znaczne zwiększenie się jej dochodów. W czasie poprzedniego orzekania wynosiły one 3000zł. Obecnie wynagrodzenie S. M. wzrosło do kwoty ponad 6200zł. miesięcznie średnio. Sąd miał jednak na uwadze, iż oprócz wzrostu wynagrodzenia doszło do znaczącego podwyższenia się cen i usług. Pozwana ponosi w znacznej mierze koszty utrzymania syna i nieruchomości należącej do majątku wspólnego małżonków. Dokonuje kosztownych napraw, w których powód nie partycypuje. W tym stanie rzeczy obowiązek alimentacyjny Z. M. należało obniżyć do kwoty 800zł miesięcznie od daty wniesienia powództwa, ponieważ już wtedy istniały przesłanki uzasadniające obniżenie alimentów. Pozwana, gdyby pozostawała w związku małżeńskim z powodem mogłaby liczyć na jego udział w dochodach i wydatkach rodziny, wsparcie i pomoc, a przecież także zmaga się z problemami zdrowotnymi. W ocenie sądu faktyczne możliwości zarobkowe powoda, który w już okresie rozvodu osiągał dochody znacznie wyższe niż żona (5000-6000 zł. miesięcznie), kształtują się nadal na poziomie przewyższającym dochody pozwanej.

Z wszystkich wyżej wymienionych względów, na podstawie art. 138 kro i art. 60 § 2 kro w zw. z art. 135 § 1 kro, Sąd Rejonowy orzekł jak w punkcie 1. wyroku, oddalając powództwo w pozostałym zakresie – punkt 2.

O zwrocie kosztów zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc uwzględniając wynik procesu.

Kosztami sądowymi Sąd obciążył powoda, bowiem strona pozwana jest zwolniona od kosztów sądowych z mocy prawa.

Orzeczenie zostało wydane w trybie art. 15zzs2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych po zamknięciu rozprawy w dniu 14 września 2023 r.

Z uwagi na powyższe Sąd orzekł jak w sentencji.